

बार्हस्पत्यो भरद्वाजः। उषाः। त्रिष्टुप्।

एषा स्या नो दुहिता दिवोजाः क्षितीरुच्छन्ती मानुषीरजीगः।

या भानुना रुशता राम्यास्वज्ञायि तिरस्तमसश्चिदक्तून्॥ ६.०६५.०१

या। रुशता- ज्वलता। भानुना- रश्मिना। राम्यासु- रात्रिषु। अक्तून्- नक्षत्रादितेजांसि। तमसश्चित्- अन्धकारमपि। तिरः- तिरस्कुर्वती। अज्ञायि- ज्ञायते। एषा स्या- सैषा। दिवोजा दुहिता- दिव्या। उच्छन्ती- तमो विवासयन्ती। मानुषीः। क्षितीः- प्रजाः। नः- अस्मान्। अजीगः- प्राप्नोति॥१॥

वि तद्ययुररुणयुग्भिर्भ्रश्चैश्चित्रं भान्त्युषसश्चन्द्ररथाः।

अग्रं यज्ञस्य बृहतो नयन्तीर्वि ता बाधन्ते तम ऊर्म्यायाः॥ ६.०६५.०२

चन्द्ररथाः- आह्लादकरथाः। उषसः- अरुणोदयदेवता विद्याः। चित्रम्- विचित्रतया। भान्ति- प्रकाशन्ते। अरुणयुग्भिः- अरुणवर्णाभिः। अश्वैः- गतिशीलाभिर्गोभिश्चिद्रश्मिभिः। तत्- तदानीम्। वि- विशेषेण। ययुः- अगच्छन्। बृहतः- महतः। यज्ञस्य- दानस्य पूजायाः सङ्गतिकरणस्य। अग्रम्- मुखम्। नयन्तीः- नयन्त्यः। ताः। ऊर्म्यायाः- निशायाः। तमः- अन्धकारम्। वि- विशेषेण। बाधन्ते- नाशयति॥२॥

श्रवो वाजमिषमूर्जं वहन्तीर्नि दाशुष उषसो मर्त्याय।

मघोनीर्वीरवत्पत्यमाना अवो धात विधत्ते रत्नमद्य॥ ६.०६५.०३

श्रवः- श्रुतिम्। वाजम्- सद्गतिम्। इषम्- सदेष्टव्यम्। ऊर्जं- प्राणम्। वहन्तीः- वहन्त्यः। मघोनीः- सम्पद्वत्यः। वीरवत्- वीर्यं यथा भवति तथा। पत्यमानाः- पतन्त्यः। उषसः- ज्ञानोदयदेवताः। अद्य- इदानीम्। विधत्ते- परिचरते। दाशुषे- दात्रे। मर्त्याय- मनुष्याय। नितराम्। अवः- रक्षणम्। रत्नम्- हितरमणीयभावनम्। धात- धत्त॥३॥

इ॒दा हि वो॑ वि॒ध॒ते रत्न॑मस्ती॒दा वी॒राय॑ दा॒शुष॑ उषासः।

इ॒दा वि॒प्राय॑ ज॒र॒ते यदु॒क्था नि ष॒ माव॑ते वह॒था पु॒रा चि॑त् ॥ ६.०६५.०४

इ॒दा हि- इ॒दानी॑मेव । वः- युष्मान् । वि॒ध॒ते- परि॑चरते । रत्नम् । अस्ति- भवति । उषासः- अरुणोदयदेवता ज्ञानोदयदेवताः । दा॒शुषे- दा॒त्रे । वी॒राय॑- साध॒काय॑ । इ॒दा- इ॒दानी॑मेव यच्छथ । इ॒दा- इ॒दानी॑मेव । यत्- यस्मिन् । उक्था- मन्त्राः सन्ति । तस्मै । माव॑ते- मा॒वृ॒शाय॑ । ज॒र॒ते- रस॑निष्पादकाय । वि॒प्राय॑- मे॒धावि॑ने । पु॒रेव॑ । नि वह॒थ- रत्नं॑ नितरां प्रापयथ ॥४॥

इ॒दा हि तं॑ उषो अ॒द्रि॒सानो गो॒त्रा गवा॑मङ्गि॒रसो॑ गृ॒णन्ति॑ ।

व्य॑र्क्के॒ण बि॒भिदु॑र्ब्रह्म॒णा च स॒त्या नृ॒णाम॑भवद्दे॒वहू॑तिः ॥ ६.०६५.०५

इ॒दा हि- इ॒दानी॑मेव । उषः- प्रभाति ज्ञानोदयदेवते । अ॒द्रि॒सानो- उच्छि॑त्ते । ते- तव । गवा॑ं गो॒त्रा- चि॒द्रश्मि॑समूहप्राप्त्यर्थम् । अङ्गि॒रसः- अङ्ग॑नशीला उपासकाः । गृ॒णन्ति- त्वां स्तु॑वन्ति । अर्क्के॒ण- मन्त्रे॑ण । ब्रह्म॒णा- उपा॑सनेन । च । वि- वि॒शे॒षेण॑ । बि॒भिदुः- जडो॑न्मुखवासनामभिन्दन् । नृ॒णाम्- मनु॑ष्याणाम् । दे॒वहू॑तिः- दे॒वाह्वा॑नम् । स॒त्या- अवि॑तथम् । अ॒भवत्- अ॒भूत् ॥५॥

उ॒च्छा दि॒वो दु॒हितः॑ प्र॒त्नव॑न्नो॒ भर॑द्वा॒जव॑द्वि॒ध॒ते म॑घोनि ।

सु॒वीरं॑ र॒यिं गृ॑ण॒ते री॑री॒ह्युरु॑गा॒यम॑धि॒ धेहि॑ श्रवो॑ नः ॥ ६.०६५.०६

म॑घोनि- सम्प॒द्वति॑ । दि॒वो दु॒हितः- चि॒दाका॑शजे । नः- अस्म॑दर्थम् । प्र॒त्नव॑त् भर॑द्वा॒जव॑त्- पु॒राणा॑ दत्तहविष्का यथा तथा । वि॒ध॒ते- परि॑चरते । उ॒च्छ- तमा॑ंसि वर्जय । सु॒वीरम्- शो॒भन॑वीर्यसम्पन्नाम् । र॒यिम्- दान॑योग्यसम्पदम् । री॑रिहि- यच्छ । नः- अस्म॑भ्यम् । उ॒रुगा॑यम्- वि॒स्ती॒र्णकी॑र्तनमयीम् । श्रवः- श्रु॒तिम् । धेहि॑- धा॒रय॑ ॥६॥